

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
« 28 » листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради міжнародного
факультету
Протокол від 29 листопада 2024 № 4

СИЛАБУС

ОСНОВИ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ З МЕДИЧНОЮ ТЕРМІНОЛОГІЄЮ

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія», відповідно до вимог Стандарту, згідно з Наказом МОН України від 29.10.24р. №1541)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	227 Терапія та реабілітація
спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	бакалавр терапії та реабілітації
професійна кваліфікація	асистент ерготерапевта
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	<u>І курс, 1 семестр</u>
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземних мов
з латинською мовою та медичною
термінологією
Протокол від 27 листопада 2024 № 6

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Беляєва Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент
Профайли викладачів	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	-
E-mail:	Беляєва Олена Миколаївна o.bieliaieva@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 4 / 120, із них:

Лекції (год.) – програмою не передбачені

Практичні (год.) – 64

Самостійна робота (год.) – 56

Вид контролю – ПМК

Політика навчальної дисципліни

Загальні засади, на яких ґрунтується політика вивчення навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією»: дотримання суб'єктами освітнього процесу (здобувачами освіти й науково-педагогічними працівниками) правил академічної доброчесності, які передбачають свідому відмову будь-яких форм академічного плагіату, об'єктивне оцінювання результатів навчання, обов'язкове посилання на джерела інформації тощо, що викладені в Кодексі академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету (<https://u.to/bYEsHQ>); залучення здобувачів освіти до академічної культури й наукової роботи; формування рівня теоретичних знань, умінь, практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності; збереження та популяризація загальнолюдських, національних і професійних цінностей; ознайомлення здобувачів освіти з основами медичної етики й деонтології; пропагування здорового способу життя; створення умов для підтримання суб'єктами освітнього процесу позитивного іміджу та ділової репутації

ПДМУ у вітчизняному й зарубіжному освітньо-науковому просторі; створення умов для реалізації мовних, інтелектуальних і когнітивних здібностей здобувачів освіти; формування гуманістичного світогляду, толерантності, мультикультурності.

Конкретні вимоги: неприпустимість пропусків і запізнь без поважної причини; активна участь здобувачів освіти на практичних заняттях; систематичне виконання всіх видів завдань, передбачених робочою навчальною програмою з латинської мови та медичної термінології; заборона користуватися девайсами, крім випадків, коли на занятті застосовуються інтерактивні програми Kahoot чи Quizlet. **Система заохочень:** здобувачі освіти – учасники наукового гуртка, які демонструють високі особисті наукові досягнення, можуть претендувати на отримання автоматом найвищого балу за ПМК з латинської мови та медичної термінології.

Політика у сфері оцінювання всіх видів навчальних досягнень здобувачів освіти ґрунтується на принципах прозорості, об'єктивності й відкритості. Кафедра дотримується неухильного курсу щодо студентоцентрованого навчання, практичної реалізації принципів індивідуалізації і диференціації в навчанні, а також викорінення будь-яких проявів суб'єктивізму й заангажованості щодо оцінювання. Загальні положення політики викладені в нормативних документах за посиланням (<https://u.to/cr0fHA>).

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що відповідають програмним результатам навчання обов'язкової компоненти або її розділу, теми (тем), які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни підлягають визнанню відповідно до положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

З огляду на те, що освітній процес 2024-2025 н.р. відбувається в умовах воєнного стану, уведеного Указом Президента України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, здобувачі освіти й науково-педагогічні працівники зобов'язані дотримуватися правил, спрямованих на збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Зокрема, у разі надходження сповіщення про повітряну тривогу чи загрозу ракетного удару студенти на чолі з викладачем повинні організовано прослідувати до споруд цивільного захисту та перебувати в них до отримання сповіщення про відбій тривоги. Під час повітряної тривоги категорично заборонено перебувати в приміщеннях чи коридорах кафедри, а

також покидати захисні приміщення до отримання команди "відбій повітряної тривоги". Освітній процес може продовжуватися в укритті, а після отримання сповіщення про відбій повітряної тривоги здобувачі освіти й викладачі повинні повернутися до навчальних аудиторій, якщо за розкладом заняття ще не закінчилося.

Для вшанування пам'яті, громадянської відваги і самовідданості, сили духу, стійкості та героїчного подвигу воїнів, які полягли, виконуючи бойові завдання із захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, а також мирних громадян, чиє життя було передчасно обірване внаслідок збройної агресії РФ проти України, о 9:00 дотримуватися загальнонаціональної хвилини мовчання.

Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» є латинська фонетика, фахова лексика і термінологія, елементи латинської граматики і словотворення в обсязі, необхідному для використання греко-латинських термінів, скорочень і кліше в усному й писемному фаховому мовленні. Навчальна дисципліна вивчається здобувачами освіти першого року навчання протягом першого семестру.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити

Для успішного засвоєння основ латинської мови з медичною термінологією здобувач освіти повинен володіти обсягом теоретичних знань і понять із фонетики й графіки, морфології, синтаксису, лексикології, фразеології, словотвору української (іншої рідної) та іноземної мов, передбачених Державним стандартом базової і повної середньої освіти: алфавіт, літера, звук (голосний, приголосний), диграф, дифтонг, складоподіл, наголос, частини мови, морфологічні ознаки частин мови, функції у словосполученні (реченні), типи синтаксичного зв'язку в словосполученні, прямий додаток, непрямий додаток, способи словотворення (афіксальний (суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний), значення інтернаціональних суфіксів і префіксів, словоскладання, основокладання, конверсія).

Постреквізити

Навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» слугує прикладною дисципліною для навчальних дисциплін циклу загальної підготовки: «Англійська мова (за професійним спрямуванням)», «Анатомія та фізіологія людини» і навчальних дисциплін циклу професійної підготовки за спеціальністю, а саме: «Основи патології»,

«Основи фармакології та застосування ЛЗ в терапії та реабілітації», «Травматологія та ортопедія» «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)», та «Внутрішні та хірургічні хвороби».

Мета й завдання навчальної дисципліни:

- мета оволодіння навчальною дисципліною «Основи латинської мови з медичною термінологією» полягає в засвоєнні базової лексики та фахової термінології, а також елементів нормативної граматики латинської мови, необхідних для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», які навчаються за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація», здобувають освітню кваліфікацію «Бакалавр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 Ерготерапія». Кінцевою метою є розуміння змісту греко-латинських анатомічних, фармацевтичних і клінічних термінів, мовних і мовленнєвих кліше та їх використання в практичній діяльності асистента ерготерапевта;

- основні завдання вивчення навчальної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» є засвоєння обсягу знань з фонетики, орфографії, морфології, синтаксису, термінологічного словотворення латинської мови та формування на цій основі базових лінгвопрофесійних умінь і навичок, необхідних для виконання навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

- інтегральної:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

- загальних:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

спеціальних:

СК 12. Здатність до ефективного професійного спілкування, співпраці та міжособистісної взаємодії з особами та групами осіб, які отримують послуги ерготерапії, членами їхніх родин/опікунами та представниками інших

професійних груп різного рівня.

СК 13. Здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг у межах власних професійних компетентностей. **Програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:**

ПРН 15. Вміти ефективно спілкуватись, формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом, ефективно співпрацювати в професійному середовищі на основі цінування і поваги до рівних можливостей та заняттєвих прав, різноманітності та мультикультурності

Результати навчання:

Навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» передбачає формування у здобувачів освіти комплексу знань, умінь і навичок, необхідних для успішного вирішення навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Здобувачі повинні засвоїти (знати):

основні етапи розвитку латинської мови;

загальні відомості про латинський іменник;

загальні відомості про латинський прикметник;

загальні відомості про латинське дієслово;

загальні відомості про латинський прислівник, займенник, числівник;

загальні відомості про латинський синтаксис;

загальні відомості про термінологічний словотвір термінологічного словотворення;

поширені в ерготерапевтичній практиці тверді, рідкі та м'які лікарські форми;

інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів;

грецькі дублети латинських іменників – назв частин тіла й органів;

грецькі дублети латинських іменників – назв тканин, біологічних рідин, секретів;

кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання;

кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси;

кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики й лікування.

Здобувачі повинні вміти:

використовувати греко-латинські анатомічні, фармацевтичні й клінічні терміни, мовних і мовленнєвих кліше в навчальній, квазіпрофесійній і професійній діяльності.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції – програмою не передбачені

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті – програмою не передбачені

Тематичний план практичних занять за модулем Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»		
1	Вступ. Алфавіт. Вимова простих і складних голосних (диграфів і дифтонгів). Особливості вимови приголосних і латинських буквосполучень. Буквосполучення з літерою «h».	2
2	Складоподіл. Правила довготи й короткості. Наголос. Особливості наголосу в термінах грецького походження.	2
3	Поняття «науковий термін». Загальні відомості про медичну термінологію. Огляд системи іменників. Словникова форма. Правило визначення основи. Синтаксична конструкція «неузгоджене означення».	2
4	Огляд системи прикметників. Словникова форма. Особливості словникової форми прикметників з одним родовим закінченням. Визначення основи прикметників. Синтаксична конструкція «узгоджене означення». Прикметники з недостатніми ступенями порівняння, які вказують на положення органів і напрямки частин тіла. Особливості вживання прикметників «великий» і «малий» в анатомічній термінології.	2
5	Структура кількаслівних термінів із різними типами означень.	2
6	Іменники I відміни. Винятки з правила про рід. Іменники I грецької відміни. Загальне поняття про прийменник. Найбільш уживані прийменники з Acc. і Abl.	2
7	Іменники II відміни. Іменники II грецької відміни. Винятки з правила про рід. Суфіксація.	2
8	Системне вивчення прикметників першої групи (I та II відмін). Participium perfecti passivi в медичній термінології.	2

9	Іменники III відміни. Типи відмінювання. Приголосний тип.	2
10	Чоловічий рід. Винятки з правила про рід.	2
11	Мішаний тип. Іменники жіночого роду III відміни. Винятки з правила про рід.	2
12	Голосний тип. Іменники середнього роду. Винятки з правила про рід.	2
13	Особливості відмінювання іменників грецького походження на «-sis», а також латинських термінів типу febris. Особливості відмінювання деяких іменників середнього роду на «-ma». Відмінювання іменника vas, vasis n.	2
14	Системне вивчення прикметників 2 групи (III відміни). Лексика. Узгодження з іменниками I – III відмін. Прикметники грецького походження в анатомічній термінології.	2
15	Participium praesentis activi в медичній термінології.	2
16	Ступені порівняння прикметників у медичній термінології.	2
17	Іменники IV – V відмін. Винятки з правила про рід. Іменники четвертої відміни, утворені від основи супіна.	2
18	Словотвір. Поширені латинські префікси. Поширені грецькі префікси. Латинські і грецькі префікси числівникового походження.	2
19	Система латинського дієслова. Граматичні категорії. Словникова форма. Наказовий і умовний спосіб у рецептурі. Рецептурні кліше з дієсловами.	2
20	Рецепт. Структура рецепта. Граматична структура рецептурної фрази. Оформлення латинської частини рецепта. Виписування рецептів розгорнутим і згорнутим способами. Додаткові написи в рецептах.	2
21	Загальні відомості про хімічну номенклатуру. Словотворчі елементи в назвах препаратів, які вказують на хімічний склад.	2
22	Латинська номенклатура лікарських форм. Виписування рецептів на тверді, рідкі та м'які лікарські форми.	2
23	Поняття «клінічний термін». Структура термінів-комполітів латинською та українською мовами.	2
24	Грецькі дублети латинських іменників I відміни. Кінцеві терміноелементи. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
25	Грецькі дублети латинських іменників II відміни. Кінцеві терміноелементи. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які	2

	зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	
26	Грецькі дублети латинських іменників чоловічого роду III відміни. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
27	Грецькі дублети латинських іменників жіночого роду III відміни. Кінцеві терміноелементи. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
28	Грецькі дублети латинських іменників середнього роду III відміни. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
29	Грецькі дублети прикметників 1 групи. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
30	Грецькі дублети прикметників 2 групи. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
31	Утворення термінів-назв хвороб запального, незапального й пухлинного характеру. Переклад діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	2
РАЗОМ		64

Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-сть годин
<i>Модуль 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»</i>		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	31
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	19
3.1	Загальне поняття про латинський прислівник. Основні шляхи утворення прислівників. Ступені порівняння прислівників. Прислівники в рецептурі та медичній документації.	3
3.2	Теперішній час дійсного способу активного і пасивного станів (Praesens indicativi activi et passivi). Переклад простих речень і адаптованих текстів	3
3.3	Загальне поняття про ботанічну термінологію.	3
3.4	Словотворчі елементи в назвах препаратів, які несуть	3

	інформацію анатомічного або фізіологічного характеру. Словотворчі елементи в назвах препаратів, які вказують на фармакологічну дію лікарського засобу.	
3.5	Найважливіші рецептурні скорочення. Виписування рецептів зі скороченнями на тверді, рідкі та м'які лікарські форми.	3
3.6	Грецькі дублети латинських іменників IV – V відмін. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	3
3.7	Терміноелементи-омофони. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів, які зустрічаються в ерготерапевтичній практиці.	1
РАЗОМ		56

Індивідуальні завдання

1. Опрацювання літературних джерел, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень і підготовка за їх результатами наукових публікацій і доповідей, створення презентацій.

2. Написання тез і матеріалів доповідей.

3. Робота зі словниками, довідниками, фаховою літературою.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК

1. Історія розвитку латинської мови.
2. Латинський алфавіт.
3. Правила читання та вимови в латинській мові. Літера «у» у грецьких коренях та префіксах.
4. Морфологічні категорії іменників. Правило запису іменників у словник. Правило визначення основи іменників.
5. I грецька відміна іменників.
6. Структура багатослівних анатомічних термінів. Порядок слів у кількаслівних термінологічних сполученнях з різними типами означень.
7. III грецька відміна іменників.
8. Субстантиви в анатомічній термінології.
9. Морфологічні категорії прикметників. Правило визначення основи прикметників, прикметників з одним родовим закінченням зокрема.
10. Пасивні дієприкметники минулого часу в медичній термінології. Узгодження з іменниками I–V відмін.
11. Активні дієприкметники теперішнього часу в медичній термінології.. Узгодження з іменниками I–V відмін.
12. Ступені порівняння прикметників в анатомічній термінології. Суплетивні

- форми прикметників. Прикметники з неповними ступенями порівняння.
13. Морфологічні категорії латинського дієслова. Теперішній час дійсного способу. Дієслово «esse». Наказовий спосіб.
 14. Латинський прислівник.
 15. Латинський займенник.
 16. Латинський числівник. Латинські та грецькі префікси числівникового походження.
 17. Загальне поняття про латинський прийменник. Прийменники, які керують Acc. та Abl.
 18. Префіксація. Відприйменникові префікси. Поширені латинські та грецькі префікси.
 19. Суфіксація. Характеристика поширених іменникових і прикметникових суфіксів.
 20. Загальне поняття про латинську хімічну номенклатуру.
 21. Загальне поняття про ботанічну номенклатуру. Назви рослин у фармацевтичній термінології.
 22. Загальне поняття про номенклатуру лікарських засобів. Коротка характеристика поширених у ерготерапевтичній практиці лікарських форм.
 23. Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією в ерготерапевтичній практиці.
 24. Інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів.
 25. Будова термінів-комполітів.
 26. Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв частин тіла й органів.
 27. Грецькі дублетні позначення латинських іменників – назв тканин, біологічних рідин, секретів.
 28. Суфікси -ōma, -ēma, -ītis, -igsis, -ōsis у медичній термінології.
 29. Грецькі дублетні латинських прикметників, які позначають фізичні властивості, якості, ознаки, відношення.
 30. Кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання.
 31. Кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси.
 32. Терміноелементи-омофони й омографи в клінічній термінології.
 33. Латинські вислови, уживані в професійному медичному дискурсі.
 34. Поширені латинські скорочення, прийняті в спеціальній англійській літературі.

Перелік практичних навичок до ПМК

1. Читати латинською мовою відповідно до усталених у національній традиції норм.
2. Записувати у словниковій формі змінні частини мови.
3. Визначати:
 - основу змінних частин мови;
 - морфологічні категорії змінних частин мови.
4. Визначати спосіб утворення термінологічних одиниць.
5. Засвоїти 775 фахових термінів
6. Перекладати терміни-композиції українською мовою, виокремлювати терміноелементи, пояснювати їхнє значення.
7. Продукувати (перекладати латинською мовою) і читати особливі функціональні тексти – діагнози.
8. При оформленні діагнозів латинською мовою використовувати поширені скорочення, прикметники, які характеризують перебіг захворювання, а також кліше, які характеризують тяжкість або ступінь захворювання.
9. Засвоїти 440 лексико-фразеологічних одиниць на продуктивному рівні.
10. Використовувати латинські (латинізовані грецькі, гібридні, запозичені) галузеві терміни і клішовані форми у фаховому мовленні (усному й писемному).

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК

Система поточного та підсумкового оцінювання

На першому занятті з «Основ латинської мови з медичною термінологією» викладач ознайомлює здобувачів освіти зі стандартизованими критеріями оцінювання їх навчальних досягнень відповідно до Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття

		рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінювання знань, умінь і навичок кожного здобувача освіти проводиться на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань

здобувачів вищої освіти (<https://u.to/cr0fHA>). Оцінка успішності за кожне заняття є інтегрованою, тобто, оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти – як при підготовці до заняття, так і під час заняття. Оцінка виставляється викладачем у «Журнал обліку відвідування та успішності» наприкінці заняття або після перевірки індивідуальних контрольних завдань (письмових робіт, розв'язування типових або ситуаційних задач і тестових завдань), але не пізніше 2 календарних днів після проведення заняття.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового контролю, вирішення ситуаційних задач, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою в багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після останнього поточного заняття, яке передуює ПМК.

Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка здобувачів освіти за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять за модуль (з точністю до сотих бала);

б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт 24.

в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі.

ПМК проводиться після засвоєння програми модуля. До складання ПМК допускаються здобувачі освіти, які відвідали всі практичні заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі вимоги навчального плану та програми й набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну – 72 бали.

Результат складання ПМК оцінюється в балах. Максимальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 80 балів.

Максимальна кількість балів за модуль становить 200 балів (**120 б. – за поточну діяльність + 80 б. – за ПМК**).

Мінімальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 50 балів, **мінімальна кількість балів за модуль становить 122 бали (72 б. – за поточну діяльність + 50 б. – за ПМК)**.

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК до закінчення вивчення відповідної дисципліни.

У разі незгоди здобувача освіти з отриманою на ПМК з латинської

мови та медичної термінології оцінкою він має право на апеляцію відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://u.to/cr0fHA>).

Здобувачі освіти, які за відповідний модуль мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, звільняються від складання ПМК й отримують оцінку за ПМК автоматом згідно з балами, поданими в «Уніфікованій таблиці відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен і традиційній чотирибальній оцінці» (Додаток 1) поданій у Положенні про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

У разі, якщо здобувач освіти хоче покращити свій результат, він складає ПМК на загальних умовах.

Оцінка з «Основ латинської мови з медичною термінологією» виставляється у «Відомість успішності з дисципліни» і в залікову книжку здобувача освіти протягом двох робочих днів після складання підсумкового модульного контролю.

Методи навчання

1. Традиційні методи – вербальний (пояснення, бесіда), наочний (спостереження, демонстрація, ілюстрація), практичний (виконання вправ, лексичні диктанти).

2. Активні й інтерактивні методи навчання – проблемного викладу навчального матеріалу, flipped learning, blended learning, case study, brainstorming, групова дискусія, ділова гра, навчання в малих групах, евристична бесіда, дослідницькі методи, підготовка проєктів, портфоліо.

Форми та методи оцінювання

Усний контроль:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;

Письмовий контроль:

- виконання контрольних письмових робіт (диктанти, відповіді на запитання, виконання вправ та індивідуальних завдань);
- виконання тестових завдань різного рівня складності;
- підсумковий модульний контроль.

Комбіноване опитування

Комп'ютерний контроль

Самоконтроль

Методичне забезпечення:

- матеріали для позанявтового контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти;
- презентації;
- стенди, плакати, таблиці, схеми;
- інтерактивна програма «Nibelung».

Рекомендована література

I. Базова

Беляєва О. М. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології / О. М. Беляєва, І. М. Сологор. – [2-е вид., стер.]. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 256 с.

II. Допоміжна

1. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега та ін. ; за ред. Л.Ю. Смольської. – [4-е вид.]. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – 472 с.
2. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.1 А-М / укладачі: О. М. Беляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 344 с; Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.2 N-W / укладачі: О. М. Беляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
3. Побічна дія ліків = Side Effects of Medications: навчальний посібник у 2 т. / В.М. Бобирьов, М.М. Потяженко, О.М. Беляєва й ін.; за заг. ред. В.М. Бобирьова, М.М. Потяженка. Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. Т. 1. 352 с.
4. Потяженко М. М., Беляєва О. М., Невойт Г. В., Лисанець Ю. В., Кітура О. Є., Беляєв І. С. Побічна дія ліків = Side Effects of Medications: навчальний посібник у 2 т. Т. 2. 2-ге вид. Полтава: РВВ ПДМУ, 2023. 136 с.

Інформаційні ресурси

- <http://la.raycui.com/alphabet.html>
- <https://www.mustgo.com/worldlanguages/latin/>
- <https://www.homeofbob.com/health/wordRootsAndAnatomy.html>
- <https://thepharmapedia.com/latin-term-and-abbreviation-commonly-used-in-prescription-writing/pharmacy-notes/>

<https://erenow.org/common/the-greek-and-latin-roots-of-english/12.php>
<https://andrewdunning.ca/latin-greek-scientific-terminology/vocabulary/latin/>
<https://www.drugs.com/article/prescription-abbreviations.html>
<https://openmd.com/dictionary/word-parts/a>
<https://www.ucl.ac.uk/lapt/medterms.htm>
<https://aucklandanatomy.com/glossary.aspx>

Розробники:

к.пед.н., доцент Олена БЄЛЯЄВА ,
к.філол.н., доцент Ірина СОЛОГОР,